

БОКС-ДІАГРАМА ЯК МЕТОД МОДЕЛЮВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗОВАНИХ РЕЧЕНЬ

Ситар Ганна Василівна

канд. філол. наук, доц., докторант
Донецький національний університет
МОН України (м. Вінниця)

Визначено принципи побудови бокс-діаграми як основного формального методу конструкційної граматики, який покликаний не тільки втілити форму конструкції, але й відобразити особливості її семантики, прагматики та просодики, що загалом відбиває теоретичне положення конструкційної граматики про взаємовплив мовних рівнів. Фразеологізовані речення кваліфіковано як один із різновидів конструкцій, релевантні властивості яких можуть бути передані за допомогою бокс-діаграм.

Ключові слова: бокс-діаграма; конструкція; конструкційна граматика; синтаксичний фразеологізм; фразеологізоване речення.

Пропоноване дослідження виконуємо в межах такого напрямку сучасної лінгвістики, як конструкційна граматика (Construction Grammar, скорочено CG), з позицій якої фразеологізовані речення¹ можуть бути потрактовані як один із різновидів конструкцій – конвенційних і некомпозиційних мовних знаків, форма та значення яких не можуть бути пояснені тільки за допомогою поєднання форми та значення їхніх компонентів [Fillmore 1988; Fillmore, Kay, O'Connor 1988; Goldberg 1995; Kay, Fillmore 1997; Goldberg 2003; Fried 2010; Fried 2015 та ін.]. Адель Голдберг (Adele E. Goldberg) у монографії «Конструкції: погляд на аргументну структуру з позиції конструкційної граматики» сформулювала визначення конструкції так: «Фразові зразки вважаються конструкціями, якщо дещо про їхню форму або значення не є чітко передбачуваним властивостями їхніх компонентних частин або іншими конструкціями» [Goldberg 1995, 4]. При цьому конструкція кваліфікується як така, що має власне значення (значення конструкції), яке безпосередньо не залежить від слів, що її наповнюють [Goldberg 1995, 1]. Некомпозиційність конструкції та відсутність протиставлення ядерних і периферійних граматичних одиниць, важливість усіх без винятку мовних явищ для повного опису граматичного

¹ Фразеологізоване речення (в іншій термінології – синтаксичний фразеологізм, нестандартна синтаксична конструкція) – це особливий тип речення, у якому фіксовано постійний і змінний компоненти, пов'язані ідіоматично, а граматичні зв'язки і прямі лексичні значення слів послаблені або втрачені на сучасному етапі розвитку мови; такі речення є впливовим засобом вираження ставлення мовця до висловлюваного, характерним для розмовного мовлення, текстів художнього та публіцистичного стилів [Балобанова 2004; Величко 1996; Всеволодова, Лим Су 2002; Русская грамматика 1980; Шмелёв 2006 та ін.]: *Що за дитина! Чим не подарунок! Оце так друг! Війна є війна. Яке там встигли! Відмовила так відмовила. Виступ як виступ* (докладно про ознаки та статус синтаксичних фразеологізмів у системі фразеологічних одиниць див. у праці [Ситар 2011]).

ладу певної мови є засадничими положеннями конструкційної граматики (докладніше див. [Ситар 2015]).

У дослідженнях з конструкційної граматики застосовують кілька спеціальних методів аналізу мовних одиниць:

1) формальний метод побудови бокс-діаграми (Box Diagram), або box-style notation (запис у бокс-стилі, запис у боксовому стилі) [Fillmore 1988; Goldberg 1995; Kay, Fillmore 1997; Goldberg 2003; Brett 2005; Fried 2015];

2) статистичні методи аналізу конструкцій – колексемний аналіз, розмежувальний колексемний аналіз, коваріацію лексем та ін. [Gries, Stefanowitsch 2004; Stefanowitsch, Gries 2004; Stefanowitsch, Gries 2005].

На матеріалі української мови положення граматики конструкцій поки що не перевірялися, а пропоновані методи в україністиці не застосовувалися, що мотивує наукову новизну дослідження. Для фразеологізованих речень застосування бокс-діаграм вважаємо цікавим та перспективним, оскільки традиційно застосовувані для моделювання речення у радянській (Наталя Шведова, Віра Белошапкова, Галина Золотова, Світлана Кокорина та ін.) та українській (Анатолій Загнітко, Іларіон Слинько, Каленик Шульжук, Ірина Арібжанова та ін.) лінгвістиці структурні схеми не дають змогу вповні втілити властивості фразеологізованих конструкцій через відтворення тільки структурних (суто граматичних) ознак.

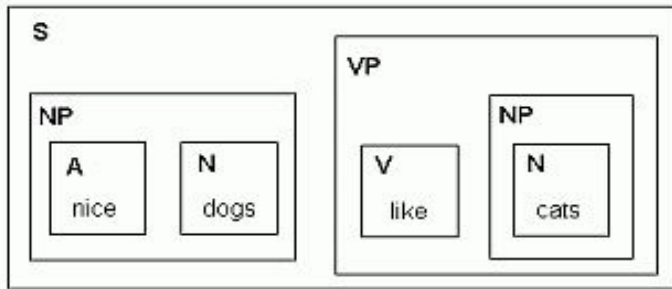
Структурні схеми кваліфікуємо як синтагматичну символічну модель речення, у якій подано основні реченнєвотвірні компоненти-носії предикативності – підмет і присудок для двоскладного речення, головний член – для односкладного (тоді це мінімальна структурна схема) та другорядні (обов'язкові валентно зумовлені) компоненти, необхідні для розуміння семантики речення, забезпечення його інформаційної достатності (тоді розширена структурна схема). Структурні схеми речення є одним із можливих способів репрезентації формальної будови фразеологізованого речення, перевагою якого лаконічність та однозначність інтерпретації, тому ми застосовуємо їх у наших дослідженнях для стислого позначення відповідної моделі (наприклад, *Оце так N_i Сор_j, Що за N_i Сор_j, Теж мені N_i Сор_j, N_i Сор_j так N_i, Де там Inf, Inf не можна Inf і под.*). Водночас символічний запис структури речення не виключає можливості й доцільності спроб побудови моделей іншого, інтегрованого, типу, до яких зараховуємо бокс-діаграми.

Предметом дослідження є бокс-діаграма як метод моделювання, а **об'єктом** – принципи побудови та компоненти бокс-діаграм.

Мета статті – схарактеризувати сутність бокс-діаграми як формального методу аналізу конструкцій і з'ясувати можливості, які надає цей метод для вивчення фразеологізованих речень. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) визначити принципи побудови бокс-діаграм як основного формального методу конструкційної граматики; 2) виділити аспекти (рівні) та параметри аналізу конструкцій і фразеологізованих речень відповідно; 3) побудувати зразки бокс-діаграм для фразеологізованих речень української мови.

Бокс-діаграма є методом формалізації (моделювання) відношень між компонентами конструкції. Як слушно зауважує Вікторія Жуковська, «Бокс-діаграми (рамкові діаграми) гніздового типу стали найбільш характерною та впізнаваною рисою репрезентацій в ГК [граматиці конструкцій – Г. С.]» [Жуковська 2014, 14]. Спираючись на теоретичні положення, викладені у дослідженнях Чарльза Філлмора (Charles Fillmore), Адель Голдберг (Adele E. Goldberg), Мір'ям Фрайд (Mirjam Fried), Пола Кея (Paul Kay) та А. С. Brett, та на наведені в них зразки бокс-діаграм, можна сформулювати такі основні принципи побудови бокс-діаграми як основного формального методу конструкційної грамматики.

1. Загальне влаштування конструкції можна подати формалізовано, що втілено у вигляді бокс-діаграм, які побудовано за принципом «бокси в боксах», що відображають відношення включеності її складників та порядок їхнього розташування. Бокс-діаграма «складеться з кількох вкладених прямокутників, кожен із яких позначений ярликом категорії. [...] Ярлик певного боксу співвідноситься з заголовком списку, а бокс або бокси всередині цього боксу співвідносяться з поняттями, що утворюють тіло списку. Наприклад, NP-бокс, що включає бокси A та N, відповідає списку [NP, [A, nice], [N, dogs]]. Ярлик боксу NP є заголовком списку, а бокси A та N всередині боксу NP співвідносяться зі списками [A, nice] та [N, dogs] відповідно та утворюють тіло списку із заголовком NP. Отже, бокс-діаграма може фактично розглядатися як графічна репрезентація відповідного вкладеного списку» [Brett 2005] (див. малюнок 1).

Малюнок 1

Бокс-діаграма англійського речення *Nice dogs like cats*
(укр. *Хороші собаки люблять котів*)

За Мір'ям Фрайд, бокс-діаграма – це «більш розроблена версія гніздових дужок» [Fried 2015, 16], створена для відображення мовних одиниць із складною внутрішньою організацією.

2. Бокс-діаграми охоплюють зовнішні та внутрішні властивості конструкцій, розмежування яких обґрунтував Чарльз Філлмор: «Говорячи про зовнішній синтаксис конструкції, ми звертаємося до властивостей конструкції як цілого, так би мовити, чогось, що відомо мовцям про конструкцію, тобто релевантного щодо більших синтаксичних контекстів, в яких воно припустиме. Під внутрішнім

синтаксисом конструкції ми розуміємо опис конструкційної структури» [Fillmore 1988, 36]. Таке протиставлення ознак конструкцій підтримано й іншими представниками конструкційної граматики. Зокрема, Мір'ям Фрайд вважає, що зовнішні ознаки включають наявні обмеження на співвідношення конструкції з більшим синтагматичним контекстом, а внутрішня структура конструкції описується через обмеження, що стосуються її складників [Fried 2015, 16]. У межах бокс-діаграм властивості першого типу входять до складу зовнішнього боксу, а ознаки другого типу – до внутрішніх боксів.

3. Схеми боксового типу відрізняються від інших (структурних схем, дерев залежності, аналізу за безпосередніми складниками та ін.) прагненням подати вичерпний аналіз конструкції з урахуванням не тільки її форми, але й семантики, прагматики та просодики, врахувати тісний взаємозв'язок та взаємовплив мовних рівнів. Від часу виходу статті Чарльза Філлмора, Пола Кея та Мері Кетрін О'Коннор «Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: The Case of *Let Alone*», у якій проаналізовано англійський вираз *let alone* (український частковий еквівалент – *не говорячи вже про*) у єдності трьох аспектів – синтаксичного, семантичного та прагматичного [Fillmore, Kay, O'Connor 1988], дослідники виходять із потреби одночасного аналізу кількох рівнів конструкцій та визначення їхніх взаємовпливів. Зокрема, Мір'ям Фрайд наголошує, що складність організації більшості граматичних конструкцій потребує «репрезентацій, обтяжених відсиланням до додаткових шарів інформації (семантичної, прагматичної тощо)» [Fried 2015, 16]. Тому будь-яка конструкція має бути проаналізована в чотирьох аспектах, які включають сукупність компонентів, поданих у таблиці 1 [Fried 2015, 18] (формулювання та термінологію авторки збережено – Г.С.).

Таблиця 1
Приклади атрибутів та їхніх значень

Домен	Атрибут	Значення
Синтаксичний	лексична категорія фінітність граматична функція	n, adj, v, p ... +/- subj, obj, obl ...
Семантичний	число визначеність семантична роль	однина, двоїна, множина ... +/- агенс, пацієнс, мета ...
Просодичний	просодичний конститuent інтонація наголос	слово, фраза, клітик... спадна, висхідна... первинний, вторинний, нульовий

Прагматичний	включеність у дискурс регістр мовленнєвий акт жанр дискурсивна роль зсув у топіку	активна, доступна, нульова формальний, неформальний питання, прохання... інформаційний, аргументативний... тема, рема так / ні
--------------	--	---

Для фразеологізованих речень урахування не тільки формальних, але й семантичних, прагматичних та інтонаційних критеріїв є принципово важливим, оскільки дає змогу пояснити сутність їхньої організації, відмежувати від традиційних (нефразеологізованих) речень, які мають формально тотожну або подібну будову, пор.:

– Вчора до нас приходила дівчина.

– **Що за дівчина?** (питальне нефразеологізоване речення) і

Що за дівчина! Красива, розумна, весела! Просто ідеальна! (фразеологізоване речення з позитивним оцінним значенням);

Писар. Істина. Я всегда так думав і так поступав, що це ви так збентежені?

Яке там діло? Мабуть, круте?

Старшина. Многосложне діло, Омеляне Григоровичу, але як і виграємо, то й могорич буде!..

Писар. Многосложный?

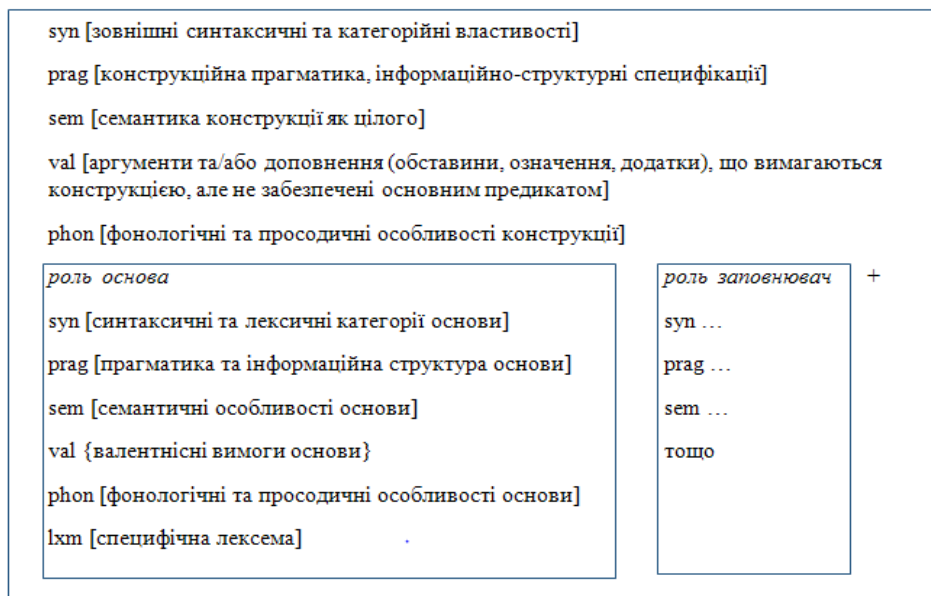
Старшина. Он який! (Іван Карпенко-Карий. Бурлака) (питальне нефразеологізоване речення) і

«А чи додержить слово?» – спитала Мотря, котрої прихильність була на стороні короля Станіслава.

Чуйкевич похитав головою: «**Яке там у політиці слово.** Роблять те, що мусять. Август дає слово, а його сторонники в Любліні зговорюються з Петром» (Богдан Лепкий. Мазепа) (фразеологізоване речення зі значенням заперечення).

Саме через прагнення поєднати різні рівні аналізу конструкцій виникли так звані «box-in-box» («бокс у боксі»): загальний бокс конструкції утворено шляхом поєднання окремих боксів, кожен із яких відповідає окремому рівню аналізу конструкції. Компонентний склад бокс-діаграми подано на малюнку 2.

Мір'ям Фрайд пояснює сутність структури бокс-діаграми так: «Зовнішній бокс презентує цілу конструкцію, яка в цьому випадку має два структурні відгалуження (внутрішні бокси); основа передує своїм залежним; символ «Кіні плюс», що розташований за правим відгалуженням, показує, що основа передбачає одного або двох залежних. Кожен бокс (зовнішній або внутрішній) буде містити різноманітні підмножини типів властивостей, перерахованих тут загалом: синтаксичних, прагматичних, семантичних, валентнісних тощо. У зовнішньому боксі знаходяться зовнішні риси, релевантні щодо специфікації конструкції; всередині боксів – риси, асоційовані з індивідуальними конституентами (внутрішні риси)» [Fried 2015, 17].

Малюнок 2

Структура конструкційної репрезентації за Мір'ям Фрайд

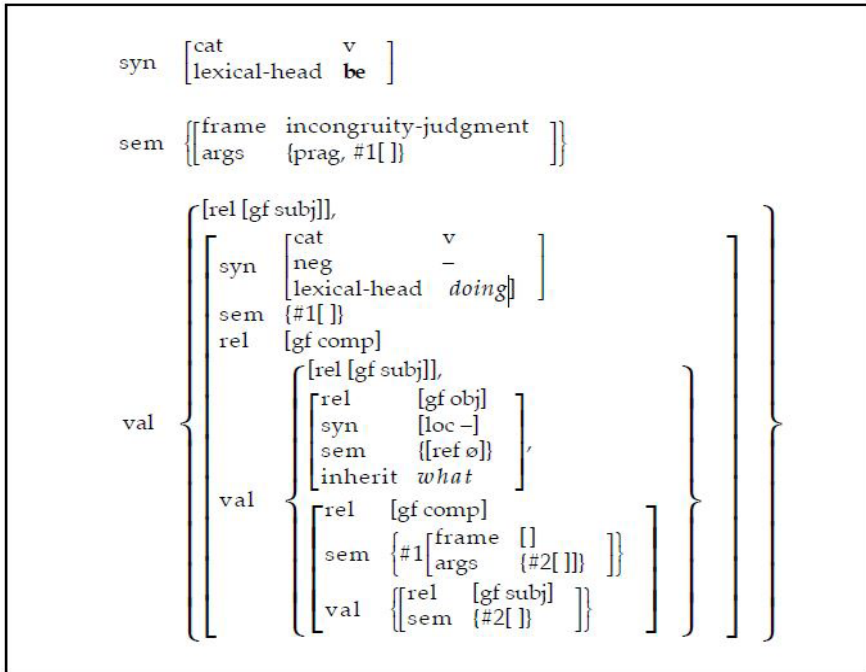
Аналіз запропонованих у працях представників конструкційної граматики зразків бокс-діаграм дає змогу зробити такі висновки.

1. Багаторівневість бокс-діаграми є водночас і перевагою, і недоліком цього методу, оскільки, з одного боку, бокс-діаграма відбиває весь комплекс ознак конструкції – структурних, семантичних, прагматичних, просодичних; з іншого боку, робить побудовану модель досить розгалуженою, складною для сприйняття.

2. За умови передачі в бокс-діаграмі різних рівнів речення та відповідних компонентів у складі цих рівнів мова йде, очевидно, не про моделювання речення, а про моделювання нашого уявлення про це речення, іншими словами, бокс-діаграма становить формальну репрезентацію не безпосередньо речення, а результатів його аналізу. Підтвердження цього положення знаходимо у праці А.С. Brett: «Бокс-діаграма може таким чином розглядатися як така, що демонструє модель ментальних процесів аналізу речення [підкреслення наше – Г.С.], що ґрунтується на припущенні, що когнітивна система розпізнає наступні послідовності слів як такі, що поступово утворюють більш складні та інклюзивні конституенти» [Brett 2005].

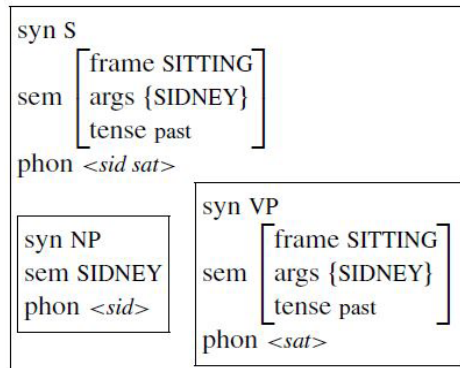
3. Метод моделювання можуть застосовувати до різних мовних об'єктів, відповідно запропоновані бокс-діаграми передбачають різний ступінь деталізації та узагальнення даних. У проаналізованих працях бокс-діаграми будують для таких об'єктів:

а) окремої конструкції, наприклад, для англійської конструкції *The What's X doing Y?* (укр. *Що X робить Y?* (мова йде про речення типу *Що ця подрапина робить на столі? Що твоє ім'я робить у моїй книжці?*) [Kay, Fillmore 1997, 24]:

Малюнок 3

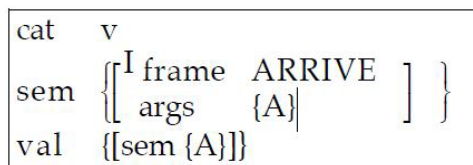
Бокс-діаграма англійської конструкції *The What's X doing Y?*

б) певного «конструкта» – висловлення, мовленнєвої реалізації певної конструкції), наприклад, бокс-діаграма, запропонована Полом Кеєм для англійського речення *Sid sat* (укр. *Сід сів*) [Kay 2002, 4]:

Малюнок 4

Бокс-діаграма англійського речення *Sid sat*

в) семантичних і валентних параметрів певного дієслова (у термінології конструкційної граматики *Minimal Lexical Entry* – мінімального лексичного входу), наприклад, для англійського дієслова *arrive* (укр. *прибути*) [Kay, Fillmore 1997, 13]:

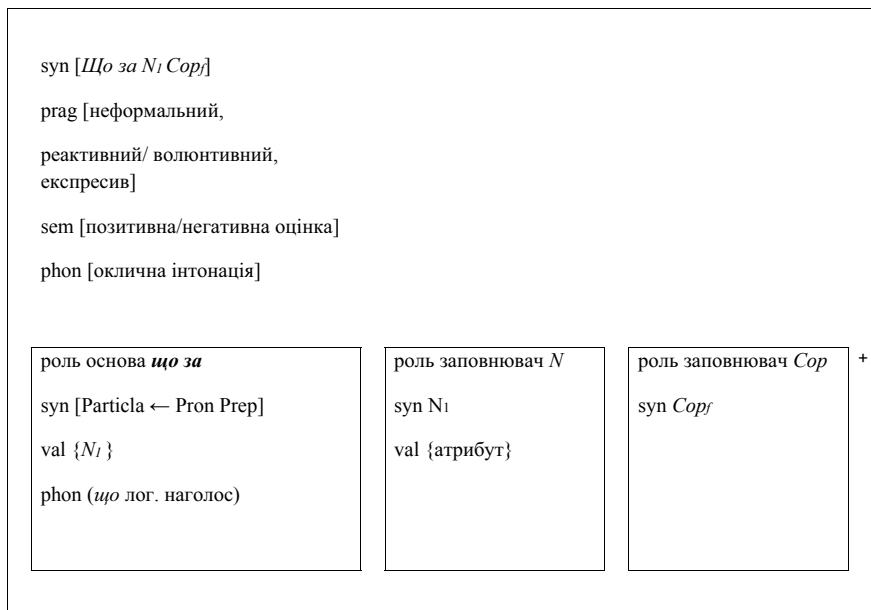

Малюнок 5

Мінімальний лексичний вхід для англійського дієслова *arrive*

4. Дослідники використовують два способи запису бокс-діаграм, при цьому обидва варіанти можуть бути використані у працях тих самих авторів (див., зокрема, [Kay, Fillmore 1997]): а) власне бокс-діаграми, які мають вигляд прямокутників, усередині яких містяться інші прямокутники; б) рамкові діаграми, які становлять прямокутник, у якому всередині є фігурні і/або квадратні дужки (див. малюнки, подані вище).

5. Серед проаналізованих бокс-діаграм прикладів простих фразеологізованих речень нами не виявлено. Моделювання цих специфічних одиниць, що перебувають на межі синтаксису і фразеології, очевидно, матиме деякі особливості порівняно з традиційними реченнями. Передусім варто зазначити, що стрижневий (незмінний) компонент фразеологізованого речення має становити один вузол, оскільки його розщеплення на складники зруйнує значення конструкції. Наприклад, бокс-діаграма для фразеологізованих речень, побудованих за структурною схемою *Що за N₁ Cop_f*, матиме такий вигляд:

Малюнок 6

Бокс-діаграма українських фразеологізованих речень, побудованих за структурною схемою *Що за N₁ Cop_f*

По-друге, досить складно відобразити статус основного компонента фразеологізованого речення, оскільки первинний частиномовний статус (у цьому випадку – займенник і прийменник) часто не збігається із сучасною кваліфікацією (складена частка), що символічно передаємо як *Particla* ← *Pron Prep*. По-третє, залишається дискусійним питання про доцільність введення до складу бокс-діаграми для багатьох фразеологізованих іменникових речень дієслівної зв'язки, формально не вираженої у формі теперішнього часу, але експлікованої в минулому або майбутньому часі (*Що за дитина була золота! Оце так виступ буде!* і под.). По-четверте, через скісну ризик подаємо варіантні реалізації відповідних параметрів. Так, речення наведеної на малюнку 5 моделі може вживатися в неформальному спілкуванні в реактивному або рідше волюнтивному регістрах, передавати позитивну або негативну оцінку мовцем реалії або ситуації загалом тощо.

Перспективи подальших досліджень бачимо у практичному застосуванні методів конструкційної граматики для аналізу структурних, семантичних і прагматичних властивостей фразеологізованих речень української мови.

Ситарь А.В., канд. филол. наук, доц., докторант

Донецкий национальный университет МОН Украины (г. Винница)

Бокс-диаграмма как метод моделирования фразеологизированных предложений

Определены принципы построения бокс-диаграммы как основного формального метода грамматики конструкций, призванного не только воплотить форму конструкции, но и отобразить особенности семантики, прагматики и просодики, что в целом отражает теоретическое положение грамматики конструкций о взаимовлиянии языковых уровней. Фразеологизированные предложения квалифицированы как один из типов конструкций, релевантные признаки которых могут быть переданы с помощью бокс-диаграмм.

Ключевые слова: бокс-диаграмма; конструкция; грамматика конструкций; синтаксический фразеологизм; фразеологизированное предложение.

Sytar H.V., PhD of Philology, Associate Professor, Doctoral Student

Donetsk National University (Vinnytsya)

Box-diagram as a Method of Modeling of Sentences with Phraseological Structures

The principles of box-diagram plotting were considered as a main formal method of Construction Grammar that aims to not only implement the construction form, but also to show semantic, pragmatic and prosodic properties that in general corresponds to the Construction Grammar theoretical point regarding the interference of language levels. Sentences with phraseological structures were identified as one of the types of constructions, relevant properties of which could be conveyed with the box-diagrams.

Key words: box-diagram; construction; construction grammar; syntactic idiom; sentence with phraseological structure.

Література:

1. Балобанова Л. А. Семантико-прагматический потенциал синтаксических фразеологизмов и их лексикографическое представление в словаре учебного типа: автореф. дисс. на соискание учёной степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (русский язык как иностранный)» / Любовь Александровна Балобанова / Московский гос. ун-т имени М. В. Ломоносова. – М., 2004. – 28 с.
2. Величко А. В. Синтаксическая фразеология для русских и иностранцев: Учебное пособие / Алла Васильевна Величко. – М. : Изд-во МГУ, 1996. – 96 с.

3. Всеволодова М. В., Лим Су Ён. Принципы лингвистического описания синтаксических фразеологизмов: На материале синтаксических фразеологизмов со значением оценки / Майя Владимировна Всеволодова, Ён Лим Су. – М. : МАКС Пресс, 2002. – 164 с.
4. Жуковська В. В. Граматика конструкцій: історичні витоки та теоретичне підґрунтя / Вікторія Вікторівна Жуковська // Матеріали міжвузівського наукового семінару «Лінгвістика сьогодення: синхронні та діахронні студії», 2014. – С. 10–17.
5. Личук М. І. Ступені фразеологізації речень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Марія Іванівна Личук / НАН України; Інститут української мови. – К., 2001. – 16 с.
6. Русская грамматика: В 2-х т. – Т. 2. Синтаксис / Под ред. Н. Ю. Шведовой. – М. : Наука, 1980. – 709 с.
7. Ситар Г. В. Статус синтаксичних фразеологізмів у системі фразеологічних одиниць / Г. В. Ситар // Вісник Донецького національного університету. Серія Б. Гуманітарні науки. – Донецьк : ДонНУ, 2011. – № 2. – С. 66–74.
8. Ситар Ганна. Конструкційна грамати́ка як теоретичне підґрунтя дослідження фразеологізованих речень / Г. Ситар // Типоло́гія та функції мовних одиниць: наук. журн. на пошану член-кореспондента НАН України І.Р. Вихованця / [редкол.: Н.М. Костусяк (гол. ред.) та ін.]. – Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 2 (4). – С. 192-205.
9. Шмелёв Д. Н. Синтаксическая членимость высказывания в современном русском языке / Дмитрий Николаевич Шмелёв. – М. : URSS, 2006. – 148 с.
10. Brett A.C. Syntactic Structure Representations. Box diagram, 19.01.2005 / A.C. Brett: <http://web.uvic.ca/~ling48x/ling484/notes/structures.html#box>
11. Fillmore Charles J. The Mechanisms of «Construction Grammar» / Charles J. Fillmore // Proceedings of the Fourteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society. – 1988. – Pp. 35-55.
12. Fillmore C. J., Kay P., O'Connor M. C. Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: the Case of *let alone* / C. J. Fillmore, P. Kay, M. C. O'Connor // *Language*. – 1988. – 64(3). – Pp. 501-538.
13. Fried Mirjam. Constructions and Frames as Interpretive Clues / Mirjam Fried // *Belgian Journal of Linguistics*. – 2010. – Vol. 24. Frames: from Grammar to Application, ed. by P. Sambre and C. Wermuth. – Pp. 83–102.
14. Fried Mirjam. Construction Grammar / Mirjam Fried // A. Alexiadou & T. Kiss (eds.). *Handbook of syntax* (2nd ed.). – Berlin : Walter de Gruyter, 2015. – Pp. 974-1003: <http://ling.ff.cuni.cz/en/linguistics/fried/biblio.php>
15. Goldberg Adele E. *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. 1 edition / Adele E. Goldberg. – University Of Chicago Press, March 15, 1995. – 271 p.
16. Goldberg Adele E. *Constructions: a New Theoretical Approach to Language* / Adele E. Goldberg // *Trends in Cognitive Sciences*. – 2003. – Vol.7 – No. 5 May. – Pp. 219–224.
17. Gries S. Th., Stefanowitsch A. Extending Collostructional Analysis: a Corpus-Based Perspective on ‘Alternations’ / Anatol Stefanowitsch, Stefan Th. Gries // *International Journal of Corpus Linguistics*. – 2004. – 9(1). – Pp. 97–129.
18. Kay Paul, Fillmore Charles J. Grammatical Constructions and Linguistic Generalizations: The *What's X doing Y?* Construction, 26.05.1997 / Paul Kay, Charles J. Fillmore: www1.icsi.berkeley.edu/~kay/wxdy.ps
19. Kay Paul. An Informal Sketch of a Formal Architecture for Construction Grammar / Paul Kay // *Grammars*. 2002. – January 2002. – Volume 5. – Issue 1. – Pp. 1-19.
20. Stefanowitsch A., Gries S. Th. Collostructions: Investigating the Interaction between Words and Constructions / Anatol Stefanowitsch, Stefan Th. Gries // *International Journal of Corpus Linguistics*. – 2003. – 8–2. – Pp. 209-43.
21. Stefanowitsch A., Gries S. Th. Covarying Collexemes / Anatol Stefanowitsch, Stefan Th. Gries // *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*. – 2005. – 1–1 – Pp. 1-43.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2015.